

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meddelelser

(Nr. 35)

fra

Aarhus private Realskole 1907

af

P. B. Fenger,
Cand. theol., Skolebestyrer.

Aarhus.

Carl A. Boesens Boglade.

Trykt: S. Jensen Sort, Søndergade 70.

1907.

Bøger til Skolen
samt Tegnerikvisiter

faas i

**Carl A. Boesens Boglade,
St. Torv 14, Aarhus.**

Meddelelser

(Nr. 35)

fra

Aarhus private Realskole 1907

af

P. B. Fenger,
Cand. theol., Skolebestyrer.

Aarhus.

Carl A. Boesens Boglade.

Trykt: S Jensen Sort, Søndergade 70.

1907.

Den ny Almenskolelov og den gamle Realeksamen.

I den senere Tid har jeg gjort mig til Regel, naar en Elev bliver indmeldt i Skolen, at spørge: „Hvad er Deres Tanke med ham?“ I 9 af 10 Tilfælde faar jeg Svaret: „Ja, hvis han har Evner dertil, vilde vi gerne, at han tog Præliminæreksamen; Mellemskoleeksamen bryder vi os ikke om, han skal ikke studere“. Dette viser ret illustrerende, hvorledes Folk ser paa disse to Eksaminer; Mellemskoleeksamen ses kun som Gennemgangsled til Studentereksamen, medens den saakaldte Præliminæreksamen eller almindelige Forberedelseseksamen staar som det naturlige Maal for dem, der søger Skolen her.

Jeg har stadig set det som en Fejl ved den ny Almenskolelov af 24. April 1903, at den ikke har taget tilstrækkeligt Hensyn til det allerede bestaaende. Af Grunde, jeg nærmest vil kalde rent teoretiske — særlig Tanken om at komme Enhedsskolen saa nær som muligt — har man kastet Vrag paa den her i Landet saa frodig opblomstrende Realskole. Vel har man maattet gøre Indrømmelser; det er ikke lykkedes, hvad der fra en vis Side sikkert har været paatænkt, at faa undlivet Realskolen, dertil var den baade for livskraftig, for godt rodfæstet i Folkets Bevidsthed og for anerkendt som Bærer af og Grundvold for Dannel-

sen i den store Mellemstand her i Landet. Paa den anden Side har man heller ikke villet indrømme den Tilladelse til at staa som en Udløber fra Linien: Folkeskole, Mellemskole, Gymnasium, med Selvstændighed, som Afslutning for den store Mængde Elever, over 1500 om Aaret. der ikke vil nøjes med Folkeskolen og mangler baade Raad og Lyst til at begive sig ud paa de studerende Baner. Følgen heraf er, at man ved den ny Realeksamen, der, det skal villig indrømmes, i flere Henseender er et Fremskridt, og som har afhjulpet flere af Manglerne ved den gamle, har forlangt Mellemskoleeksamen som Basis, hvorved det i pædagogisk Henseende meget uheldige Resultat er fremkommet, at Realskolerne skal have kontrolleret Eksamen to Aar i Træk.

En forestaaende Eksamen, særlig en kontrolleret og ganske særlig en kontrolleret Eksamen, der ligger saa tidlig, at man kun kan regne med rene Børn som Eksaminander, vil altid afstedkomme megen Nervøsitet og Uro baade hos Elever og Lærere. hvad der ikke kan undgaa at skade Undervisningen; men at have kontrolleret Eksamen to Aar i Træk er ligefrem en Uting, hvad vistnok de fleste erfarne Pædagoger vil indrømme. Hvad skal der efter den Slappelse, den tilendebragte Eksamen altid vil medføre, den Ulyst og Træghed, der altid vil være til Stede, naar man i den Alder skal begynde paa noget nyt — særlig naar dette ikke er helt nyt — stilles op med et Undervisningskursus paa eet Aar, hvor man næppe har faaet rigtig fat, før man skal til at tænke paa Afslutningen. Der bliver sagt, at dette afhjælpes ved, at der ikke skal eksamineres i alt Stof eller alle Fag, men vil dette hjælpe, naar man først kort før Eksamen faar Rede paa, hvad og i hvilke Fag der skal eksamineres. Nej, Uroen kan ikke forhindres.

For mig staar det, som om dette vilde kunne

undgaas, naar Bestemmelsen om den *kontrollerede* Mellemskoleeksamen som Basis for Realeksamen bortfaldt, og det blev overladt de demissionsberettigede Realskoler selv at bestemme, hvorvidt de ønsker Mellemskoleeksamen eller ej, og i sidste Tilfælde, om de ønsker, at alle eller kun enkelte af Eleverne i 4. Mellemskoleklasse skal underkaste sig den. Jeg betragter det som selvfølgeligt, at hele Klassen skal afholde sin Aarseksamen ganske efter Mellemskoleeksamens Mønster, og at det nødvendige Arbejde i denne Henseende bliver gjort, som det skulde gøres, kunde jo ganske roligt overlades til Undervisningsinspektionens Kontrol, idet denne Inspektion har baade Ret og Pligt til at følge de enkelte Skolers Undervisning. Det er jo ogsaa bleven fremhævet som et af Fortrinene ved de ny Eksaminer, hvor ikke alle Fag er kontrolleret, at herved faar Undervisningsinspektionen mere Tid til virkelig Inspektion.

Herved vilde der vindes mere Ro i Undervisningen. Hvad der fordres til Mellemskoleeksamen, er ikke mere end rimeligt og naturligt, og der vil ikke være nogen Tvivl om, at man i de fleste Fag endogsaa vil faa Tid til overs. Denne vil, i Stedet for paa ørkesløst Eksamensterperi, kunne anvendes paa at forberede Undervisningen i Realklassen, hvorved Mangelen ved, at Kursuset i denne Klasse kun er etaarigt, væsentlig kan afhjælpes. Tænk, hvad det vil være for en Vinding at kunne tilrettelægge og delvis begynde Undervisningen i Historie, Geografi, Dansk og Naturfagene allerede i 4. Mellemskoleklasse. Da vil det ønskede Resultat af Undervisningen først ret være sikret.

Kloge Folk siger imidlertid, at dette ikke kan lade sig gøre, fordi det strider mod den ny Almen-skolelov. Jeg kan ikke se dette, men — nu vel, saa maa det opgives.

Een Ting synes under alle disse Forhold ret natur-

ligt: at blive staaende ved det gamle saa længe som muligt. Ved et ministerielt Cirkulære er det bekendtgjort, at der *altid* vil blive givet fire Aars Respit, inden den gamle Realafgangseksamen ophæves, men formentlig vil der ud over denne Tidsgrænse kunne gives de Skoler, der ansøger derom, Tilladelse til indtil videre at blive ved den gamle Ordning. Lad os saa lade Tiden afgøre, hvad der er bedst, lad Forældrene faa Lov til at se Resultaterne af begge Fremgangsmaader ved Siden af hinanden, inden man skrider til helt at ophæve en Institution, der har gjort stor Gavn, og som sikkert endnu i lang Tid kan have en Opgave, og det maaske en stor Opgave, at løse.

Mit Raad til Forældrene er derfor: *Lad os blive ved den gamle Eksamen, saa længe vi kan!* Dette er ikke, som det er blevet mig sagt, nogen reaktionær Tanke. Meningen er ikke, at det gamle slet ikke skal forandres, — tværtimod. Vi tager, og tager med Taknemlighed, det gode af det ny, vi kan og maa tage, og der er adskilligt af Forbedringerne, der lige saa godt kan passe til det gamle, som til det ny System; men vi opgiver ikke det prøvede og skattede ældre Gode, før vi er nødt dertil. Der er et Ord, der siger: Man skal ikke kaste det skidne Vand bort, før man har det rene — og om nu den ny Eksamen, naar vi med den blandt andet skal tvinges til at holde stor Eksamen med samme Elever to Aar i Træk, virkelig er „rent Vand“, turde dog blive et Spørgsmaal.

Det maa vel indrømmes, at Loven af 24. April 1903 er et stort Fremskridt, ikke alene i sin Almindelighed, men ogsaa for Realundervisningen. Jeg skal i saa Henseende blot pege paa enkelte Ting: Muligheden af at indføre Talemotoden ved Undervisningen i de fremmede Sprog; Indskrænkningen af Eksamensstoffet i de afsluttende Klasser; Retten til i alt Fald delvis at vælge sit Stof i de reale Fag; Nødvendigheden

af i Naturfagene at holde sig til Naturgenstande og Eksperimenter ved Undervisningen og sidst, ikke mindst, den særdeles tiltalende Tanke, at et Barn fra Fællesskolen, gennem Mellemskolen og Gymnasiet kan naa til Universitetet.

I Praksis vil det dog maaske nok vise sig, at denne sidste Tanke *kun* er muliggjort; det vil næppe blive nogen stor Flok, der føres ad den Vej, dertil er Vejen bleven for knudret, og navnlig vil Overgangen fra Mellemskolen til Gymnasiet ikke gaa lige let for alle. Vanskeligheden fremkommer ved, at Mellemskoleeksamen ikke uden videre giver Adgang til Gymnasiet, men at det er forbeholdt Latinskolerne, naar de anser saadant for fornødent, at forlange en ny Prøve for de Elevers Vedkommende, der har taget Mellemskoleeksamen ved kommunale eller private Mellemskoler.

For vor Skoles Vedkommende, der altid vil have en akademisk dannet Sproglærer, nærer jeg vel ingen Frygt for ikke at kunne tilfredsstille de Fordringer, der vil blive stillet, selv om de bliver skarpe, og at de maa være skarpe, ligger ganske simpelt i, at Gymnasiet kun er treaarigt, og at der for at kunne fyldestgøre de Fordringer, der stilles til dette, maa henlægges en Del til de forudgaaende Klasser, altsaa til Mellemskolen; navnlig maa der stilles Fordring til, at Undervisningen i Fransk og Latin er paabegyndt, noget Mellemskoleeksamen ikke fordrer, og som vil være baade bekosteligt og vanskeligt for en Mængde Mellemskoler at kunne præstere. Det vil derfor kun blive de bedst begavede Elever og tilmed kun dem, hvis Forældre har Raad til at ofre noget ekstra paa Undervisningen, der vil kunne vente at blive optaget i Gymnasierne, og desuden vil det let føre til, at vi faar to Mellemskoleeksaminer, een, der er beregnet paa Gymnasiet, og een, der er en Afslutning for det

store Flertal af dem, der har gaaet Mellemskolen igennem. Men dette maa for mange staa som et Resultat, der ganske sikkert ikke er tilsigtet ved Loven af 14. April.

Hvad vil nemlig Følgen blive? — For den store Mængde af dem, der underkaster sig Mellemskoleeksamen, vil denne afsluttende Prøve rimeligvis blive temmelig værdiløs. Den har det store Fortrin, at den paa Grund af sin Karakter som *kontrolleret Aarseksamen* vil kunne tages af et stort Antal af Klassernes Elever; men hvad kan det egentlig hjælpe, naar den ikke vil blive respekteret. Statslatinskolerne, der jo nærmest maa betragtes som Mønster- og Eliteskoler, for hvem det selvfølgelig ikke har nogen Betydning at faa en stor, men kun en god Rekruttering, og som bedre naar sit Maal med færre end med flere Elever, har slet ingen Interesse af det store Tal; derfor kan man rolig forudsætte, at de ikke uden videre vil modtage alle de Elever med Mellemskoleeksamen, der melder sig, men kun dem, de er sikre paa kan følge med i Gymnasiet.

Allie vore Institutioner, Post-, Telegraf-, Told-, Jærnbanevæsenet o. s. v. kan ikke modtage Elever med Mellemskoleeksamen, som de maa betragte som en kun halvkontrolleret Aarseksamen, der desuden tages paa et for tidligt Udviklingstrin — de forlanger Realeksamen. Følgen heraf vil let blive en dyb Skuffelse for de mange, der har set hen til Mellemskoleeksamen og troet, at deres Børn ved at opnaa den var halvt forsørgede.

Jeg raader derfor Elevernes Forældre til: *ikke at slaa deres Lid til Mellemskoleeksamen eller stole paa, at den kan være tilstrækkelig*. Det er naturligt, at hele den store Middelstand vedblivende maa betragte *Realeksamen*, enten under den gamle eller ny Form, som det Maal, de maa tilstræbe for deres Børn.

— — —

Fra flere Sider er jeg bleven opfordret til at aabne Skolen for Piger og indføre Fællesundervisning. Det er muligt, at jeg senere kan finde en Form, hvorunder jeg kan indlade mig herpaa, i Øjeblikket kan jeg ikke. — Jeg kan ikke her tilbageholde en Bemærkning, jeg ogsaa ved en anden Lejlighed har gjort, at det dog er forunderligt saa ofte man, maaske særlig hos os Danske, finder en ganske ubegribelig Lyst til at gaa i andre Folks aflagte Klæder. I Norge har man i en lang Aarrække haft Middelskole og Middelskoleeksamen; man har set dens Mangler og rettet Øjnene paa den danske Realskole, paa dens Udvikling og stærke Vækst, og man har givet sig til at reformere til Dels med den danske Realskole for Øje. Her hjemme har man med Beundring set paa den norske Middelskole og faaet et Lovforslag ført igennem, der i væsentlig Grad støtter sig til denne, baade dens Mangler og Fortrin!! — I Amerika har man i flere Stater nu vel op imod en Menneskealder haft Fællesskolen og er, saa vidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, kommen til det Resultat, at den principielt maa forkastes. Den er paa mange Steder, navnlig af økonomiske Grunde nødvendig, men maa nærmest betragtes som et nødvendigt Onde. I pædagogisk Henseende er den forsvarlig til 11-Aarsalderen, men i Alderen mellem det 11te og det 17de Aar forkastelig. Hos os holder vi paa den adskilte Skole til 11-Aarsalderen, men paa Fællesskolen fra det 11te Aar — er dette dog nu ikke besynderligt?

Grundene imod Fællesskolen fra 11—17-Aarsalderen er ikke saa meget den Smule Flirt og deraf følgende Uro, der kan opstaa, hvor Børn i Overgangsalderen skal læse daglig sammen, dette kan man, vel at mærke under en kyndig, forstandig og energisk Ledelse, undgaa eller i alt Fald hæmme betydeligt. Nej, Grundene

ligger meget dybere. At Drengene og Pigers legemlige Udvikling i disse Aar er meget forskellig, og at Pigerne fordrer en særlig Hensynstagen, har man vel maattet indrømme, men dog været tilbøjelig til at slaa hen, skønt den er af den største Betydning. Nu mener man fra amerikanske Fællesskoler erfaringsmæssigt at kunne bevise, at det ikke alene er Legeme, men ogsaa de aandelige Evner og Karaktererne, der i denne Alder udvikles saa forskelligt, at fælles Skoleundervisning absolut maa fraraades. Hvor Pigerne trænger til Hvile, behøver Drengene det ikke; hvad Pigerne har forholdsvis let ved, falder Drengene tungt og omvendt; — men derved spildes der en Mængde Arbejde, og Tiden bliver ikke udnyttet paa rette Maade.

Den Form, hvorunder Fællesskolen tiltaler mig mest, er en Sættelse mellem en Dreng- og Pigeskole paa den Maade, at begge Skoler har baade Drengene og Pigerne til 11-Aarsalderen, hvorefter Drengeskolen afgiver Pigerne og Pigeskolen Drengene. Men en saadan Ordning vilde af praktiske Grunde vanskelig kunne lade sig realisere her i Byen for Tiden; maaske Fremtiden vil bringe den bedre Udsigter.

Almindelig Forberedelses- eksamen 1906.	Dansk		Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Matematik			Naturlære	Orden	Points
	Skriftlig	Mundtlig							Regning	Aritmetik	Geometri			
Georg Andersen	g.	mg. ÷	g. ÷	g.		mg.	mg.	mg. ÷	g.	g. ÷	g. +	mg. +	mg. ÷	83 ¹ / ₃
Chr. Christensen	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg.		ug. ÷	ug.	ug.	ug.	g. ÷	ug.	ug. ÷	mg.	108 ¹ / ₃
H. Hjortshøj	mg.	mg. ÷	g. +	mg. ÷		g. +	ug.	gm. ÷	g.	mg. +	mg.	mg. ÷	mg.	97
S. Hjortshøj	mg. ÷	mg.	g. +	mg. ÷		mg. +	ug.	mg. +	g.	ug. ÷	mg.	ug.	mg.	101 ² / ₃
J. A. Jensen	mg. ÷	mg. +	mg.	mg.		ug. ÷	ug.	ug.	ug.	mg. +	mg.	ug.	mg. ÷	108 ² / ₃
V. G. Jensen	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. +		ug.	ug.	mg. +	g.	ug. ÷	mg.	ug. ÷	mg. +	107 ¹ / ₃
J. C. A. Jørgensen	g. +	mg.	mg. +	mg. +	mg.	ug.	ug.	mg. +	ug.	mg. +	mg. +	ug.	mg.	115 ¹ / ₃
Johan Larsen	mg. ÷	g. +	g. ÷	g. +		mg. +	mg. +	mg. +	g.	mg. +	mg.	ug. ÷	mg. +	93 ¹ / ₃
Volmer Lehmann	mg. ÷	ug. ÷	g.	g. +		mg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	g. ÷	g. ÷	g. ÷	mg.	mg. ÷	89 ² / ₃
Ferd. Nielsen	mg. +	ug.	ug. ÷	ug. ÷		ug.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug. ÷	116 ¹ / ₃ Udm.
N. Ostenfeldt	mg.	mg. +	mg.	mg. +		mg. +	ug.	mg.	mg.	g.	mg.	mg. +	mg. +	106
Carl V. Pedersen.	mg.	mg. +	mg.	ug. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	g. +	tg. +	mg. +	g.	ug. ÷	mg. +	108 ¹ / ₃
Hugo Petersen	ug. ÷	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug. ÷	126 ¹ / ₃ Udm.
Jørgen Secher	mg.	mg.	mg. +	mg.	mg. ÷	mg.	ug. ÷	mg.	mdl.	tg.	tg.	mg. +	mg.	87
Ejner Søgaard	mg.	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	ug.	mg. +	mg. +	ug.	ug.	ug.	ug. ÷	120 ¹ / ₃ Udm.
Oskar Sørensen	g. +	mg. ÷	g. +	mg. ÷		g.	ug.	mg. +	g. ÷	g. ÷	g. ÷	mg. ÷	mg. +	86 ² / ₃
Vilh. Vahl	mg. ÷	ug.	ug. ÷	mg. +	mg.	ug. ÷	ug.	ug.	mg. +	ug.	ug.	ug.	mg.	117 ² / ₃

Skolepengene

er: 1. Kl. 4 Kr., 2. Kl. 6 Kr., 3. Kl. 7 Kr., 4. og 5. Kl. 8 Kr., 6. Kl. 9 Kr., 7., 8. og 9. Kl. 10 Kr. For 2. Barn gives i Moderation 2 Kr., for 3. 3 Kr., det 4. Barn gaar frit. Skolen modererer saa stærkt for at gøre det lettere for Forældre, der har flere Børn, at skaffe dem den samme Undervisning.

Ved Indtrædelse betales 4 Kr. og i Oktober Maaned 4 Kr. (Brændepenge) for hver Elev. Begynder en Elev Skolegangen efter den 15. i en Maaned, betales i den paagældende Maaned kun halv Pris. Ved Indskrivningen til Eksamen betales 20 Kr. Saavel Brændepenge som Betaling for Eksamensbevis fordres ogsaa af dem, der har Friplads. Skolepengene opkræves efter den 25. i paagældende Maaned. Det fremhæves, at Betalingen er *Efterbetaling*. Skolepengene for Juli opkræves ved Slutningen af Juni sammen med Betalingen for denne Maaned. *Udmeldelse af Skolen maa ske mindst 1 Maaned før Udtrædelsen, og Udmeldelse til 1. Juli modtages ikke.* Skolen *giver ikke* Kredit for mere end 3 Maaneder, og Betaling med Kreditbanks Sedler *maa* ikke modtages.

I Skolen findes 15 hele Fripladser, hvoraf 8 besættes af Staten efter Skolens Indstilling, 3 af Kommunen, de 4 bæres af Skolen — samt 32 halve Fripladser, hvoraf 2 besættes af Staten, Resten af Skolen. Enhver Lærersøn har, naar Faderen ønsker det, halv Friplads. Efter Overenskomst betales der fra den Classenske Legatskole for Sønner af Artilleriunderofficerer (under halv Friplads) for 11 Elever.

Skolebestyreren træffes bedst hver Søndag Kl. 12—1 og 3¹/₂—4. Skolen har Telefon Nr. 1133.

I næste Skoleaar bliver der i Realklasserne 4 hele og 1 halv Friplads ledige. Ansøgninger indsendes til Skolestyreren inden 1. Juli.

Skolens Elever og Lærere.

Skolen har for Tiden 194 Elever, fordelt i 9 Klasser.

Fagene har været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Bestyreren, cand. theol. *Fenger*: Dansk i 5., 7.—9., Historie i 7.—9., Religion i 8. og 9.

Inspektøren, Lærer *Brandt*: Matematik i 6.—9., Regning i 7.—9.

Cand. mag. *N. P. Pedersen*: Engelsk og Tysk i 6.—9. Fransk i 9.

Lærer *Lauritsen*: Fysik i 4.—9., Geografi i 5.—9, Naturhistorie i 4.—9.

Lærer *J. Rasmussen*: Geografi i 9., Historie i 2.—4., Religion i 2. og 5.—7., Skrivning i 5. og 6.

Lærer *Buck*: Regning 3.—6., Sang i 1.—7., Gymnastik i 8.—9.

Lærer *Clausen*: Religion i 3. og 4., Dansk i 6., Historie i 5. og 6., Tegning i 3.—7., Gymnastik i 1.—7.

Frk. *Kolding*: Dansk i 1., Engelsk i 5., Regning i 1. og 2., Geografi i 2.—4.

Frk. *Hansen*: Dansk i 2. og 3., Naturhistorie i 3., Skrivning i 1.—4.

Fru *Fenger*: Dansk i 2. og 4.

I Aarets Løb er følgende Pensa gennemgaaede:

Religion: 9. Klasse. Med Ejler Møllers Verdenshistorie som Grundlag er gennemgaaet og repeteret: Kristendommens Indførelse, Munkevæsenet, Kors-togene, Pavemagtens Udvidelse (Investiturstriden), Reformationshistorien og Pietismen. 8. Klasse. Med samme Bog som Grundlag: Reformationshistorien og Pietismen. 7. Klasse. Det ny Testamente efter Chr. Møllers Bibelhistorie og Balslevs Lærebog: De fire Hovedstykker; en Del Salmer. 6. Klasse. Det ny Testamente efter Møller, Balslevs Lærebog fra Fadervor og Bogen ud; en Del Salmer. 5. Klasse. Det gamle Testamente efter Møller, Luthers Katekismus til Sakramenterne; en Del Salmer. 4. Klasse. Det ny Testamente efter Haahr og Nielsens Bibelhistorie, Buddene efter Luthers Katekismus; en Del Salmer. 3. Klasse. Det gamle Testamente efter Haahr og Nielsen, en Del Salmer, mest Morgensange. 2. Klasse. Det ny Testamente efter Haahr og Nielsen; en Del Morgensange er lært.

Dansk: 9. Klasse. Til Eksamen opgives: Holberg. «Den politiske Kandestøber» og «Jeppe paa Bjerget». Wessel «Kærlighed uden Strømper», «Hundemordet» og «Smeden og Bageren», Øhlenslæger «Aksel og Valborg» og «Guldhornene». Baggesen «Af Kallundborgs Krønnike». Blicher «Himmelbjerget». Grundtvig «Ole Vind» og «Bisp Vilhelm og Kong Svend». Ingemann «Vægterfamilien»

Hauch af «Søstrene paa Kinnekullen. Heiberg af «Aprilsnarrene» og «Kaninen». Poul Møller «Glæde over Danmark». Chr. Winther 1. Sang af «Hjortens Flugt», «Henrik og Else». H. Hertz «Den danske Soldat» og «Skriftemaalet». H. C. Andersen «Den standhaftige Tinsoldat», og den grimme Ælling». Hostrup af «Eventyr paa Fodrejsen». Kaalund «Bjørnen som Rytter». Goldchmidt «Tømmerpladsen» og «Et Væddeløb». Chr. Richardt «Et romersk Æsel» — alt undtagen «Aksel og Valborg» efter Fengers Læsestykker I. og II. — Grammatik efter Schneekloths Lærebog, en Stil ugentlig. 8. Klasse. Øhlenschlæger «Hakon Jarl». Holberg «Jeppe paa Bjærget» og saa fremdeles hveranden af Forfatterne i Fengers Læsestykker II. Schneekloths Grammatik, en Stil ugentlig. 7. Klasse. Oplæsning og Analyse efter Fengers Læsestykker I., Schneekloths Grammatik læst og repeteret, 1 Stil ugentlig, I Svensk er Christensens Læsebog, forfra til S. 28, læst og repeteret. 6. Klasse. Samme Bog som i 7. til Oplæsning, Analyse og Grammatik, Hovedtrækkene af Tegn- og Sætningslæren gennemgaaet; en Diktatstil og en Hjemmestil (Genfortælling) ugentlig, en Del Vers lært udenad. 5. Klasse. Oplæsning og Analyse efter Fengers Læsestykker I; af Grammatik er hele Formlæren gennemgaaet og repeteret mundtlig; en Del Vers lært udenad. Stil som i 6. Klasse. 4. Klasse. Slomanns Læsebog Nr. 2, Grundtrækkene af Grammatiken, nogle Vers lærte, 1 Stil ugentlig. 3. Klasse. Slomanns Læsebog Nr. 1, nogle Vers lærte. Særlig Vægt er lagt paa Staveøvelser. 1 Diktat ugentlig og nogle Stile. 2. Klasse. Julie Heins Læsebog Nr. 2, nogle Vers lært, daglige Staveøvelser, 2 Stile ugentlig. 1. Klasse. Julie Heins Hanebog gennemgaaet, nogle Vers lært daglig Stavning.

Tysk: 9. Klasse. Læst Ipsen og Boviens tyske Læsebog for Mellemlklasserne S. 207—230, Ekstemporeret efter Hauffs Märchen. Kapers Grammatik. Der opgives: Ipsen og Bovien S. 30—73, 180—230.

8. Klasse. Ipsen og Boviens Læsebog for Mellemklasserne S. 80—140, Syntaksen gennemgaaet efter Ipsen, Ekstemporeret efter Hauffs Märchen. 7. Klasse. Ipsens og Boviens Læsebog for de lavere Klasser S. 72—119, Digtene er lært udenad, enkelte synges af hele Klassen, Ekstemporeret S. 119—135, Syntaksen efter Ipsen, Reinckes Taleøvelser S. 1—33, 59—68. Sarauws tyske Begynderbog og tyske Læsebog S. 1—54, det vigtigste af Formlæren mundtlig, Taleøvelser over det læste og om Anskuelsesbilleder, Vers efter Sarauw I. S. 95—110, desuden flere Digte dikterede og sunge af hele Klassen.

Engelsk: 9. Klasse. Brekkes Læsebog for Mellemklasserne S. 198—257 (Versene undtagne), Boyens Digte S. 1—60. Jespersens kortfattede engelske Grammatik. Ekstemporeret i «Rubinson Crusoe» og «Uncle Toms Cabin.» (Books for the Bairns). Clausens Gloserækker. 1 Version ugenlig. Der opgives: Brekkes Læsebog S. 1—98, 198—238. Boysens Digte S. 1—40. 8. Klasse. Brekkes Læsebog S. 1—98. Boysens Digte S. 1—29. Jespersens kortfattede Grammatik § 1—124. Ekstemporeret i «Gulliver among the Giants» (Books for the Bairns). Clausens Gloserækker. 1 Version ugentlig. 7. Klasse. Andersen & Pauduro Engelsk i Mellemskolen S. 1—16, 19—57, 75—77. Ekstemporeret i Stk. 62—69. Formlære til Verberne efter Jespersens eng. Begyndergrammatik. Det læste Pensum er stadig gjort til Genstand for Taleøvelser. Skriveøvelser paa den sorte Tavle. 6. Klasse. Jespersens engelske Begynderbog II, Stk. 1—117. En Del af Formlæren gennemgaaet efter Jespersens Tale- og Skriveøvelser. 5. Klasse. Samme Bog Stk. 1—84.

Fransk: 9. Klasse. Læst Carl Mikkelsens franske Læsestykker S. 123—178. A. Daudet: Lettres de mon Moulin og Contes du lundi S. 1—52. Ekstemporeret i A. Daudet La Belle Nivernaise og andre smaa Noveller. Der opgives Carl Michelsens Læsestykker S. 36—58, 113—178. Daudet S. 1—13, 34—52.

Historie: 9. Klasse. Ejler Møllers Lærebog for Realskoler I. og II. 8. Klasse. Samme Bog forfra til den franske Revolution. 7. Klasse. Ejler Møllers Verdenshistorie S. 125—245. 6. Klasse. Samme Bog fra Middelalderen til den nyere Tid. 5. Klasse. Samme Bog, Oldtiden. 4. Klasse. Fra Christian den Første, Bogen ud efter Ottosens Danmarkshistorie. 3. Klasse. Samme Bog. Fra Erik Menved til Frederik den Sjette. 2. Klasse. Samme Bog. Fra Gorm den Gamle til Erik Menved.

Geografi: 9. Klasse. Erslev Nr. 2, hele Bogen. 8. Klasse. C. C. Christensens Geografi, Afrika, Amerika, Australien. 7. Klasse. Samme Bog, Asien, Afrika, Australien. 6. Klasse. Sydeuropa. 5. Klasse. Mellemeuropa. 4. Klasse. C. C. Christensens lille Geografi, Rusland, Bogen ud. 3. Klasse. Samme Bog, Morden. 2. Klasse. Danmark.

Naturhistorie: 9. Klasse. Boas' Dyrerigets Naturhistorie, Warmings Plantelivet. 8. Klasse. Pattedyr og Fugle efter Boas. Morfologi & Terminologi efter Vilh. Rasmussen. Planteanalyse (og Plantebestemmelser. 7. Klasse. Vilh. Rasmussen: Fugle, Fisk, Krybdyr, Padder. Morfologi, Terminologi efter Vilh. Rasmussen. Planteanalyse. 6. Klasse. V. Rasmussens Zoologi I. Pattedyr. Terminologi, Morfologi, Analyse. 5. Klasse. Pattedyr, Planteanalyse. 4. Klasse. Pattedyr. 3. Klasse. Samme Bog. Fra Rotten til Hesten.

Naturlære: 9. Klasse. Prytz's Fysik, hele Bogen. 8. Klasse. Ellingers Fysik for Mellemskolen: Varme-Elektricitetslære, Tyngdepunktet, Vægtstænger. 7. Klasse. Samme Bog. Den mekaniske Fysik (Vædske og Luft). Sundorphs Kemi. 6. Klasse. Samme Bog. Varme- og Elektricitetslæren. 5. Klasse. Samme Bog. Den mekaniske Fysik (Vædske og Luft). Varmelæren. 4. Klasse. Ingen Bog. Fysiske og kemiske Eksperimenter og Samtaler.

Matematik: Trykt Bog benyttes ikke; de enkelte

Lektier nedskrives efter Lærerens mundtlige Fremstilling. De samlede, renskrevne Opskrifter benyttes som Lærebog. 9. Klasse. Hele det anordnede Pensum læst og repeteret. Ekstemporalopgaver. 3 Hjemmeopgaver ugenlig. 8. Klasse. Ligninger, Potens, Proportioner, Decimalbrøk, Rodlære, kvadratiske Ligninger, Symmetri, Røringscirkler, regelmæssige Mangekanter, ensvinklede Trekanter, den retvinklede Trekant, Potens, Ptolemæus' Sætning, Proportionaler, Transversaler, Akse og Median. Ekstemporalopgaver. 3 Hjemmeopgaver ugenlig. 7. Klasse. De fire Regningsarter, Ligninger, Trekantssider og -Vinkler, Korder og Buer, Skraalinjer, geometriske Steder, Cirklers indbyrdes Beliggenhed, Røringscirkler, Cirkelbeliggenhed, regelmæssige Mangekanter, Symmetri. 2 Hjemmeopgaver ugenlig. 6. Klasse. Indledende Definitioner og Sætninger, Cirkelvinkler og deres Buer, Trekanters Konstruktion og Kongruens, Parallelitet, Trekantssider og -Vinkler, Korder og Buer.

Regning: 9. Klasse. Flade- og Legemsberegning, fysiske Opgaver efter Holm og Jessen. Eksamensopgaver efter Lomholt. 8. Klasse. Knud Christensens Regnebog til Fladeregning. Holm og Jessens Regnebog. Ekamensopgaver. 7. Klasse. Wilsters Regnebog for Mellemskolen III. 6. Klasse. Samme Bog II. 5. Klasse. Wilsters Regnebog for Mellemskolen I. 4. Klasse. Joach. Larsens Regnebog II. og Wilsters Regnebog I. 3. Klasse. Samme Bog II. 2. Klasse. Samme Bog I. De fire Regningsarter med ubenævnte Tal. 1. Klasse. Samme Bog, Addition og Subtraktion med ubenævnte Tal.

Skolebøger.

1. **Kl.:** J. Heins Læsebog I. Wilsters Regnebog for Børneskolen I.
2. **Kl.:** Haahr & Nielsens Bibelhistorie. J. Heins Læsebog II. Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie. Wilsters Regnebog for Børneskolen II. Dahlbergs Atlas. C. C. Christensens lille Geografi.
3. **Kl.:** Haahr & Nielsens Bibelhistorie. Slomanns Læsebog I. Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie. C. C. Christensens lille Geografi. Dahlbergs Atlas. Wilsters Regnebog for Børneskolen III. Vilh. Rasmussens Zoologi for Mellem-skolen I.
4. **Kl.:** Haahr & Nielsens Bibelhistorie. Slomans Læsebog II. Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie. Wilsters Regnebog for Børneskolen III. En Tabel. Vilh. Rasmussens Zoologi for Mellem-skolen I. Dahlbergs Atlas. C. C. Christensens lille Geografi.
5. **Kl.:** Chr. Møllers Bibelhistorie. Balslevs Lærebog. Fengers Læsestykker I (nyeste Udgave). Jespersen & Sarauws engelske Begynderbog I. C. C. Christensens Geografi for Mellem-skolen I. Dahlbergs Atlas. Wilsters Regnebog for Mellem-skolen I. En Tabel. Vilh. Rasmussens Zoologi for Mellem-skolen I, Ellingers Fysik for Mellem-skolen I, Eiler Møllers Verdenshistorie for Mellem-skolen. Vilh. Rasmussens Botanik for Mellem-skolen.

- 6. Kl.:** Chr. Møllers Bibelhistorie. Balslevs Lærebog. Fengers Læsestykker I (nyeste Udgave). Jespersens & Sarauws engelske Begynderbog II. Ingerslev & Vibæks tyske Begynderbog for Mellem-skolen. C. C. Christensens Geografi for Mellem-skolen. Dahlbergs Atlas. Wilsters Regnebog for Mellem-skolen II. Vilh. Rasmussens Zoologi for Mellem-skolen I. Vilh. Rasmussens Botanik for Mellem-skolen. Ellingers Fysik for Mellem-skolen I. Eiler Møllers Verdenshistorie for Mellem-skolen. Jespersens engelske Begyndergrammatik. Arnold Møllers Sundhedslære. Sundorphs Kemi for Mellem-skolen. Ingerslevs danske Sproglære med Øvelses-stykker for Mellem-skolen.
- 7. Kl.:** Chr. Møllers Bibelhistorie. Balslevs Lærebog. P. Christensen: Svensk Læsebog for Mellem-skolen. Fengers Læsestykker I (nyeste Udgave). Schneekloths danske Sproglære. Jespersens engelske Læsestykker med Øvelser. Jespersens engelske Begyndergrammatik. Eiler Møllers Verdens-historie. Ingerslev & Vibæks tyske Læsebog for Mellem-skolen. Vibæks tyske Sproglære for Mellem-skolen. Reinckes tyske Taleøvelser. C. C. Christensens Geografi for Mellem-skolen. Dahlbergs Atlas. Vilh. Rasmussens Zoologi I og II. Vilh. Rasmussens Botanik for Mellem-skolen. Ellingers Fysik for Mellem-skolen. Wilsters Regnebog for Mellem-skolen III. Sundorphs Kemi for Mellem-skolen.
- 8. Kl.:** Fengers Læsestykker I og II. Schneekloths danske Sproglære. Brekkes engelske Læsebog for Mellemklasserne (med Glossar). Jespersens engelske Begyndergrammatik. Hansen & Magnussens engelske Versioner (ny Udgave.) Boysens engelske Digte (ny Udgave). Clausens engelske Gloserækker. Ipsens tyske Grammatik. C. C.

Christensens Geografi for Mellemskolen. Dahlbergs Atlas. Wilsters Regnebog for Mellemskolen IV. Holm og Jessens Røgneopgaver. Vilh. Rasmussens Zoologi I. og II. Ellingers Fysik for Mellemskolen. Ipsen & Boviens tyske Læsebog for Mellemlasserne. Eiler Møllers Verdenshistorie. Vilh. Rasmussens Botanik for Mellemskolen. Reinckes tyske Taleøvelser.

- 9. Kl.:** Fengers Læsestykker I og II. Schneekloths danske Sproglære. Brekkes engelske Læsebog for Mellemlasser (med Glossar). Hansen & Magnussens engelske Versioner (ny Udgave). Boysens engelske Digte (ny Udgave). Jespersens kortfattede engelske Grammatik. Clausens engelske Glose-rækker. Ipsen og Boviens tyske Læsebog for Mellemlasserne. Ipsens tyske Grammatik. C. C. Christensens Geografi Nr. 2. Dahlbergs Atlas. Holm og Jessens Regneopgaver. Lomholts Eksamensopgaver. A. N. Lomholts firecifrede Logaritmetabel for Realskolen. Boas' Zoologi. Warnings Plantelivet. Ellingers Fysik I og II. Eiler Møllers Verdenshistorie I og II og sammes Nordens Historie.

Endvidere skal hver Elev være i Besiddelse af Fengers Morgensange, Den danske Skoles Sangbog, en Karakterbog, et Par Gymnastiksko og — i de 4 øverste Klasser — et Bestik, Skrive- og Tegnehæfter o. l., som skal bruges, vil Eleverne faa opgivet paa Skolen.

I de nye Bøger maa ikke skrives Navn, før de er set paa Skolen.

Da der paa Skolen findes Skabe med særskilt Rum for hver Klasse til Opbevaring af Gymnastiksko, ønskes det, at Gymnastikskoene bliver paa Skolen og kun tages hjem i Ferierne.

Om Tiden for Konfirmation.

Et Punkt, der for Skolegangen har en ikke ringe Betydning, er Valget af Tiden for Elevernes Konfirmation. Skolen maa her væsentlig have Øjet fæstet paa den Side, som er betroet til dens Omsorg, nemlig at der i den Anledning kun sker en saa ringe Forømmelse som muligt. Skal den overtage Forpligtelsen med Hensyn til Eksamen, kan den ikke og bør den ikke undlade at gøre, hvad der staar i dens Magt, for at hindre, at en større Del af Undervisningstiden, end det er strengt nødvendigt, tabes for Eleven. Det vil saaledes f. T. være mest passende, at **Eleverne indmeldes til Konfirmationsforberedelse om Foraaret, naar de er i 3. Mellemlasse (7. Klasse), saa at de bliver konfirmerede i Begyndelsen af 4. Mellemskoleklasse (8. Klasse).** Skolens Skema vil da blive lagt med dette for Øje.

Eksamensskema.

Mundtlig Afgangseksamen.

Juni.

Den 15., Kl. 6. Fransk. Den 18. og 19., Kl. 4. Historie.
 Den 22., Kl. 8. Geografi. Den 25., Kl. 8 Fysik.
 Den 28., Kl. 11 $\frac{1}{4}$. Dansk. Den 29., Kl. 11 $\frac{1}{4}$. Engelsk.

Juli.

Den 3., Kl. 5 $\frac{1}{4}$. Matematik. Den 4., Kl. 8. Matematik.
 Den 6. og 8., Kl. 4. Naturhistorie. Den 9., Kl. 9. Tysk.

Skriftlig Aarsprøve.

Mandag den 1. Juli.

Kl. 8: 3. Regning. 4. Skrivning. 5. Stil. 6. Stil.
 7. Aritmetik. 8. Aritmetik.
 Kl. 11: 3. Stil. 4. Stil. 5. Regning. 6. Skrivning.
 7. Stil. 8. Stil.

Tirsdag d. 2. Juli.

Kl. 8: 3. Skrivning. 4. Regning. 5. Skrivning. 7.
 Geometri. 8. Geometri.
 Kl. 11: 6. Regning. 8. Version.

Onsdag d. 3. Juli.

Kl. 8: 7. Regning. 8. Regning.

Mundtlig Aarsprøve.

Mandag d. 8. Juli.

- Kl. 9: 1. Regning i 8. 3. Historie i 2. 4. Dansk i 7.
 Kl. 11: 2. Religion i 7. 3. Regning i 8. 4. Geografi i 2.
 Kl. 1: 2. Geografi i 7. 3. Religion i 8. 4. Historie i 2.

Tirsdag d. 9. Juli.

- Kl. 9: 1. Dansk i 8. 2. Dansk i 7. 4. Historie i 2.
 Kl. 11: 2. Regning i 7. 3. Dansk i 8. 4. Religion i 2.
 Kl. 1: 2. Historie i 7. 3. Geografi i 8. 4. Naturhistorie i 2.

I de højere Klasser finder Eksaminationen Sted efter den daglige Timeplan fra Torsdag d. 4. Juli til Tirsdag d. 9. Juli.

Onsdag d. 10. Juli Kl. 9 afholdes Sangprøve og **Afslutning**, hvorefter Ferien begynder og varer til Torsdag d. 22. August Kl. 10. —

Skolens Optagelsesprøve finder Sted Onsdag d. 10. Juli Kl. 11, og — for dem, der ikke kan møde denne Dag — Torsdag d. 22. August Kl. 9.

Til at overvære de mundtlige Eksaminer indbydes Elevernes Forældre, samt enhver, der har Interesse for Skolen.

Aarhus, i Juni 1906.

P. B. Fenger,
 cand. theol., Skolebestyrer.